

Okhaldhunga Times

November 2011

Kjære venner!

Hva skjer på sykehuset?

Det er jo det vi skriver om her i OT hele tiden, vil vel noen si. Men nå tenkte vi å gi dere litt statistikk fra siste år. Målet er å være et godt sykehus for alle, og spesielt for mødre og barn. Vi vil også være et fattigdomsvennlig sykehus, dvs. at alle skal kunne få behandling her, uansett hvor fattige de er.

Fødsler. I fjor var det 520 fødsler på sykehuset. Det er en økning fra 215 for bare tre år siden, og tallet stiger fremdeles. Hittil i år er tallet mellom 50 og 60 per måned. Men fremdeles er det bare ca 10 % av kvinnene i Okhaldhunga som føder på sykehuset. Resten av de ca 5.000 fødslene i distriktet skjer hjemme.

Mødrentehjem. Gravide kan komme og bo gratis på sykehusets Mødrentehjem de siste to ukene før termin, så de er sikre på å nå fram hit når fødselen begynner. Denne ordningen er særlig innført av hensyn til gravide med høyrisiko-svangerskap som bor langt unna (mange må gå en eller flere dager for å nå fram til sykehuset). Men alle gravide som vil, og som har med seg en venn (mann, mor, venninne...) som kan hjelpe seg, kan få bo der. I fjor var det 219 gravide som bodde på mødreheimet en stund før fødselen.

Pasientstøttefond. Dette brukes jo til å støtte pasienter som ikke selv er i stand til å betale hele sykehusregningen sin. I fjor fikk 1.939 pasienter støtte fra dette fondet. Et stort tall, men det utgjør likevel bare 7,5 % av alle pasientene som ble behandlet her det året.

Gratisbehandling til barn som veier under 12 kg. Dette går utenom pasientstøttefondet. Regelen ble innført etter at vi for noen år siden oppdaget at mye færre små jenter enn gutter ble brakt til sykehuset. Grunnen var at fattige foreldre ikke tore ta sjansen på å måtte betale en stor sykehusregning for et jentebarn. Det er en dårlig investering,
- "*Hun skal likevel bare giftes bort.*"
- "*Å investere i behandling for en datter er som å vanne et tre i naboens hage!*"
Nå vet alle at småbarn behandles gratis her. Det har ført til at flere barn enn tidligere kommer til sykehuset. Fremdeles kommer flere gutter enn jenter, men forskjellen er mindre enn før. I fjor var det 1.005 barn som ble behandlet gratis fordi de veide mindre enn 12 kg.

Oppgitt.

Asta var syk i flere måneder med diarè, og han svant hen. Foreldrene gikk til mange shamaner og betalte mange høner og annet. Men de sa til slutt at det ikke var noen vits i å komme tilbake, ungen var ikke liv laga og ville dø. Først da tok de den lange veien til sykehuset. Det var ikke så lett, for mor var gravid og far måtte bli hjemme for å passe en annen datter og familiens bøffel.

Siden ventehjemmet for gravide og ernæringssettret for barn er samme hus, så passet jo dette bra. Mor og barn ble innlagt der sammen. Da kunne to år gamle Asta ikke lenger sitte og langt mindre gå, slik han hadde kunnet før. Det viste seg at han hadde tuberkulose. Han fikk behandling og god ernæring, - og så kom det endelig til et vendepunkt. Smilet kom tilbake, sammen med matlyst og nye krefter. – Nå sitter han selv, står et øyeblikk på noen svake ben, og de første skrittene blir tatt. En helbredelsesvei det er en stor glede å følge.

Fra et underernært liv uten gnist

- til nytt liv med gnistrende øyne

Asta er et av de mange barna under 12 kg som får gratis behandling. Det har vært en stor velsignelse for mange familier.

Mor fikk hvile og mat nok og hennes mage vokste og hun fødte en stor datter på 3800 gram. Sjeldent stor her. Mannen kom, og kunne ta med seg en flott familie hjem. Men nå ble det slutt på flere barn i den familien!

Kala Azar

Birka, 13 år, slik han kom

Etter behandling og mye god mat

Birka kom fra nabolaget og hadde vært syk i fire måneder. Det var landsbyrådet som tok affære og fikk han sendt hit sammen med en grandonkel, for hans egen familie har ikke mye krefter. Faren er blind og døv og kunne ikke klare å følge opp sin syke sønn. Etter at moren til Birka forlot mann og sønn for mange år siden, har han vært sin fars øyne og øre. Nå kunne han ikke lenger ta vare på seg selv eller faren.

De bor rett ved en stor elv. Der er det sandfluer som bærer med seg en parasitt-sykdom som heter leishmaniasis, Kala Azar på hindi. Den er dødelig uten medisiner, mens de fleste overlever med medisiner. Etter en ukes tid på medisiner kom smilet. Snart var han med i ballong-leken sammen med de andre pasientguttene på hans alder, og han fikk mange nye venner. Matlysten kom, og den gamle grandonkelen ble mer og mer fornøyd. Birka har alltid hatt begrenset tilgang på mat. Nå fikk han egg, melk og supermel hver dag i tillegg til dal bhat (rismiddag). Det gjorde ham veldig godt, og sakte begynte han å legge på seg. Etter fem uker kunne han dra hjem, fem kg tyngre og med en smak av barndom med lek og nok mat. Nå skulle han få bo hos sin grandonkel og de skulle ta seg av faren. Parasitten måtte gi tapt, og kanskje har Birka vunnet et bedre liv?

Nyresvikt

Den unge gutten med hjerte og nyresvikt som første gang kom hit mens Dr. Eivind Kåre Osnes var her, har blitt kjent for mange i Norge. Nå må vi dessverre fortelle at han nylig var lagt inn her for siste gang, og døde mindre enn en uke etter at han forlot sykehuset sist.

Gutten trengte nyretransplantasjon og mange veier ble søkt for ham, men hans liv lot seg ikke kjøpe for penger. Familien forsto det. De følte seg sett. Det er mange som har sett ham og han døde ikke uten av verden la merke til det. Han reiste hjem med fred i sinnet og med et håp som gikk ut over dette livet.

Høytid

I løpet av oktober har vi igjen lagt bak oss den største hindu-høytiden, Dashain.

Dashain er årets høydepunkt i en hindu-familie, og tiden for store samlinger. Alle reiser hjem til mor og far, omtrent som til juleselskap i Norge.

De eldre gir de yngre "tika", store røde merker i pannen, som tydelige tegn på sin velsignelse.

Med vår norske bakgrunn er vi nysgjerrige på hva det egentlig er som feires. Hva er det som ligger bak? "Hvorfor feirer dere Dashain?"

- Som alltid i hinduismen er det mange ulike svar å få på hvert spørsmål. Her er det tydelig at de fleste synes spørsmålet er et litt dumt og kunstig. De feirer Dashain for å være sammen, ha fri, spise godt, leke, spille og være familie. Trengs det ytterligere begrunnelse?

I bøker om hinduisme står det at Dashain markerer de gode kreftenes seier over de onde. Den viktigste seieren var det den indiske gudekongen Rama som vant. Ved hjelp av apeguden Hanuman og hans tapre apehær røvet han sin dronning Sita tilbake fra demonen Ravana, som hadde holdt henne fanget på sitt slott på Sri Lanka. Seier over demonen fikk Rama først da gudinnen Durga ga ham sin støtte. I India kalles Dashain for "Durga Puja".

Men det finnes flere lag, og er mer komplisert enn som så. For Durga er ikke først og fremst god. Hun er først og fremst mektig og uberegnlig. Hun gir lykke og ulykke etter eget forgodtbefinnende. Og det i den grad at selve navnet hennes er basis for nepali-ordet "durgatna", som betyr katastrofe. Så hun er en dame det gjelder å holde seg inne med. Alle de titusener av geiter som ofres rituelt under Dashain, ofres for å søke hennes gunst.

Våre hindu-naboer her er ikke opptatt av teologiske "hvorfor-spørsmål". Når vi spør dem om det ikke egentlig henger slik og slik sammen, så gjør det det. Men viktig er det ikke. For dem er religion noe de gjør, ikke så mye noe de tror.

Kirken arrangerer også fest på Dashain, en hel dag til ende. Her er det matpause med store mengder ris og grønnsaker.

På kvelden feiret hele landsbyen vår sammen. Landsbyens ”ungdomsklubb” var arrangør, og hadde laget en fin scene på skolen. Det var sang og danseoppvisning i det vide og brede, til langt på natt slik det pleier. Men så kom det en annen programpost. Tilak, en tidligere alkoholiker som har vært tørrlagt i to år, hadde bedt om å få ha et eget innslag. Han kalte Kristin opp på scenen, for å fortelle hele landsbyen at det arbeidet hun og sykehuset driver for alkoholikere her, har forandret livet for ham og familien hans. Nå er han igjen herre i eget liv, og har tatt et oppgjør med det som var.

I Okhaldhunga heter de ikke ”Anonyme Alkoholikere”, men ”Julestjerneklubben”, de som har sagt farvel til Kong Alkohol. Tilak viste at han hører hjemme der og er stolt av det, med en diger, rød julestjerne på brystet.

Fullt av doktorer i familien

Farfar fikk en lungebetennelse denne måneden, men ble godt behandlet av kyndige smådoktorer, mens Martin holdt sykehuset gående. Her opererer han et innklemt lårbrokk. Erfaring fra gastrokirurgen på Arendal Sykehus er stadig nyttig!

... og sykehusutbyggingen?

Forhandlingene med byggefirma om pris og planer er i en avgjørende fase, og vi er glade for alle som er med i forbønn. Magne Vestøl jobber hardt med saken. Håpet er byggestart i november. Vi skal holde dere orientert!

*Regntiden
er slutt,
men
fremdeles
er her
overdådig
frodig.
Slik er
utsikten fra
verandaen,
sett mellom
egne tær.*

*Ha en
fredelig
høst!*

Hilsen Kristin og Erik

Støtt gjerne prosjektet vi jobber med i Nepal på Normisjons kontonummer: **1503.02.13537**
Merk Prosjektnr:114.98.847 "Okhaldhunga sykehus".